

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи
Олексій ЖИЛЬЦОВ
_____ 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
МОВНО-ЛІТЕРАТУРНА ОСВІТА:
УКРАЇНСЬКА МОВА З МЕТОДИКОЮ НАВЧАННЯ

для студентів

спеціальності	013 Початкова освіта
освітньо-професійної програми	Початкова освіта
освітньо-професійного ступеня	фаховий молодший бакалавр

Київ-2023

Розробник: Кашуба Наталія Вікторівна, старший викладач циклової комісії з видавничої справи, культури та української філології Фахового коледжу «Універсум» Київського університету імені Бориса Грінченка, кандидат філологічних наук

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні циклової комісії з видавничої справи, культури та української філології

Протокол від 30 серпня 2023 року № 1

Голова циклової комісії Олена ГРУЗДЬОВА

Робочу програму перевірено

«___» _____ 2023 р.

Заступник директора з навчально-методичної роботи Оксана ГОЛОВЧАНСЬКА

Заступник директора з навчальної роботи Оксана КАЛАШНИК

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» _____ 20__ р., протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» _____ 20__ р., протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» _____ 20__ р., протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» _____ 20__ р., протокол №__

1.1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	
Вид дисципліни	за освітньо-професійною програмою	
Мова викладання, навчання, оцінювання	Українська	
Загальний обсяг кредитів/годин	4 / 120	
Курс	2	
Семестр	3	4
Кількість змістових модулів з розподілом:	4	
Обсяг кредитів	2	2
Обсяг годин, в тому числі:	60	60
Аудиторні	28	28
Модульний контроль	4	4
Семестровий контроль	-	-
Самостійна робота	28	28
Форма семестрового контролю	-	-

1.1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни
	денна форма навчання
Вид дисципліни	за освітньо-професійною програмою
Мова викладання, навчання, оцінювання	Українська
Загальний обсяг кредитів/годин	2 / 60
Курс	3
Семестр	5
Кількість змістових модулів з розподілом:	2
Обсяг кредитів	2
Обсяг годин, в тому числі:	60
Аудиторні	26
Модульний контроль	4
Семестровий контроль	30
Форма семестрового контролю	Іспит

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

2.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Мовно-літературна освіта: українська мова з методикою навчання» є формування загальних, фахових (спеціальних), предметних компетентностей, які необхідні для роботи при виконанні посадових обов'язків в сфері педагогічної освіти; здатність використовувати інформаційно-комунікаційні технології у освітньому процесі, професійній діяльності, при розв'язанні практичних завдань.

2.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Мовно-літературна освіта: українська мова з методикою навчання» є:

- сформувати в студентів теоретичні знання, практичні вміння та навички роботи з дисципліни;
- сформувати високий рівень науковості викладання навчального матеріалу при дотриманні Державного освітнього стандарту початкової освіти;
- сформувати вміння планувати та проводити уроки різних типів;
- розвивати образне мислення, комунікативні та творчі здібності студентів;

2.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні оволодіти такими компетентностями:

Загальні компетентності:

ЗК-3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК-4. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК-5. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК-6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК-7. Здатність використовувати інформаційні і комунікаційні технології.

Спеціальні компетентності:

СК-1. Здатність до застосування системи психолого-педагогічних знань і умінь, що є базовими для реалізації змісту освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти.

СК-2. Здатність до планування, моделювання, конструювання, проектування, організації освітнього процесу в початковій школі.

СК-6. Здатність визначати мету та завдання освітнього процесу, коригувати його шляхом зіставлення проміжних результатів із запланованими.

СК-7. Здатність добирати доцільні методи, засоби і форми навчання відповідно до визначених мети і завдань уроку, іншої форми навчання з урахуванням специфіки змісту навчального матеріалу та індивідуальних особливостей учнів.

СК-8. Здатність до проведення формувального та підсумкового оцінювання навчальних досягнень учнів.

СК-9. Здатність до відстеження динаміки та забезпечення підтримки особистісного розвитку дитини в освітньому процесі.

СК-15. Здатність формувати і розвивати мовно-комунікативні уміння та навички учнів.

Предметні компетентності:

- уміння опрацювати шкільної програми за кожним з розділів та зміст навчального матеріалу в шкільних підручниках 1 – 4 класів;
- уміння розробляти плани-конспекти уроків з української мови;
- уміння опрацювати матеріал за шкільною програмою з української мови початкової школи;
- організувати самостійну читацьку діяльність учнів, спрямовану на розвиток зв'язного мовлення засобами мистецтва слова.

3. Результати навчання

РН-1. Використовувати фахову літературу та інформаційно-комунікаційні технології в освітньому процесі початкової школи.

РН-2. Дотримуватися нормативно-правових документів, що регламентують організацію освітнього процесу в початковій школі.

РН-3. Планувати роботу вчителя, а саме здійснювати: календарно-тематичне планування змісту освітніх галузей, поурочне планування, планування виховної роботи, планування професійного саморозвитку вчителя.

РН-5. Розуміти сутність, принципи, зміст, методи, форми та організацію процесу навчання, виховання і розвитку молодших школярів.

РН-6. Використовувати в освітньому процесі методики та систему теоретичних знань з освітніх галузей, визначених Державним стандартом початкової освіти.

РН-7. Проводити моніторинг якості навчальних досягнень, здійснювати контроль і оцінювання учнів початкової школи.

РН-8. Забезпечувати підтримку особистісного розвитку дитини в освітньому процесі.

РН-10. Взаємодіяти з колегами, профільними фахівцями та іншими учасниками освітнього процесу початкової школи.

РН-14. Враховувати при створенні освітнього середовища індивідуальні потреби учнів.

•РН-15. Розуміти мету, систему цінностей та завдання професійної діяльності вчителя, та усвідомлювати свою роль (місію) як педагога початкової освіти.

4. Структура навчальної дисципліни
Тематичний план денної форми навчання
2 курс

Назви змістових модулів, тем	Кількість годин						
	денна форма						
	усього	у тому числі					
		лекції	сем.	прак.	пк	с.р.	сем.к.
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.							
МЕТОДИКА НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ПЕДАГОГІЧНА НАУКА							
Тема 1. Методика навчання української мови в початкових класах в умовах воєнного часу. Українська мова як навчальний предмет	10	4				6	
Тема 2. Методика проведення уроків української мови в початковій школі. Нестандартні уроки української мови	18	2	2	6		8	
Модульний контроль	2				2		
Разом за змістовим модулем 1	30	6	2	6	2	14	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.							
МЕТОДИКА НАВЧАННЯ ГРАМОТИ ТА РОЗВИТКУ МОВЛЕННЯ							
Тема 1. Методика навчання грамоти. Методи навчання грамоти	14	2		4		8	
Тема 2. Уроки розвитку зв'язного мовлення	10	2		2		6	
Тема 3. Зв'язне мовлення. Перекази. Твори. Есе	4	2	2				
Модульний контроль	2				2		
Разом за змістовим модулем 2	30	6	2	6	2	14	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. МЕТОДИКА ВИВЧЕННЯ ЛЕКСИКОЛОГІЇ, ФОНЕТИКО-ГРАФІЧНОГО МАТЕРІАЛУ							
Тема 1.. Методика роботи над лексикою	16	4	2	2		8	
Тема 2. Вивчення голосних і приголосних звуків	12	4		2		6	
Модульний контроль	2				2		
Разом за змістовим модулем 3	30	8	2	4	2	14	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 4. МЕТОДИКА ВИВЧЕННЯ МОРФОЛОГІЇ ТА ЕЛЕМЕНТІВ СИНТАКСИСУ							
Тема 1. Методика вивчення частини мови	12	2	2	2		6	
Тема 2. Методика вивчення речення. Пунктуація	16	4		4		8	
Модульний контроль	2				2		
Разом за змістовим модулем 4	30	6	2	6	2	14	
Разом за семестр	120	26	8	22	8	56	

4. Структура навчальної дисципліни
Тематичний план денної форми навчання
3 курс

Назви змістових модулів, тем	Кількість годин						
	денна форма						
	усього	у тому числі					
		лекції	сем.	прак.	пк	с.р.	сем.к.
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 5.							
МЕТОДИКА ВИВЧЕННЯ ОРФОГРАФІЇ ТА БУДОВИ СЛОВА							
Тема 1. Методика вивчення орфографії	8	4		4			
Тема 2. Методика вивчення морфемної будови слова	8	4	2	2			
Модульний контроль	2				2		
<i>Разом за змістовим модулем</i>	18	8	2	6	2		
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 6.							
МЕТОДИКА РОБОТИ НАД ТЕКСТОМ							
Тема 1. Робота над текстом у 1 – 4 класі	4	2		2			
Тема 2. Навчальні диктанти	6	2	2	2			
Модульний контроль	2				2		
<i>Разом за змістовим модулем</i>	12	4	2	4	2		
Підготовка і складання підсумкового контролю	30						30
<i>Разом за семестр</i>	60	12	4	10	4		30

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

МЕТОДИКА НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ПЕДАГОГІЧНА НАУКА

Тема 1. Методика навчання української мови в початкових класах в умовах воєнного часу. Українська мова як навчальний предмет.

Предмет і завдання курсу. Основні розділи курсу, їхня зумовленість змістом, завдання рідної мови як навчальної дисципліни в системі занять у початкових класах. Зв'язок методики викладання української мови в початкових класах з іншими науками. Наукові основи побудови курсу методики викладання української мови в початкових класах. Джерела вивчення курсу методики викладання української мови в початкових класах. Державний стандарт початкової освіти.

Основні поняття: методика, методи, прийоми, підручники для початкової школи, державний стандарт.

Рекомендовані джерела

Основна (базова) : 1, 2, 3.

Додаткова: 6, 7, 8.

Тема 2. Методика проведення уроків української мови в початковій школі. Нестандартні уроки української мови.

Основна література, її структурні компоненти, відомості про авторів, цільове призначення. Підручники НУШ. Альтернативні підручники (спільні та відмінні підходи вчених до побудови підручників). Календарне планування уроків. Лінгводидактична основа методики навчання молодших школярів рідної мови з урахуванням взаємозв'язку всіх її аспектів. Сучасні методи та прийоми вивчення мови в початкових класах. Проблемний підхід до вивчення мови в початкових класах. Принципи навчання української мови. Класифікація методів навчання. Урок як основна форма навчально-виховного процесу. Вимоги до сучасного уроку української мови.

Основні поняття: підручники НУШ, календарне планування, урок, вимоги до сучасного уроку, методи і прийоми вивчення мови.

Рекомендовані джерела

Основна: 1, 2, 3.

Додаткова: 6, 7, 8.

Змістовий модуль 2.

МЕТОДИКА НАВЧАННЯ ГРАМОТИ ТА РОЗВИТКУ МОВЛЕННЯ

Тема 1. Методика навчання грамоти. Методи навчання грамоти.

Принципи побудови підручників з навчання грамоти. Звуковий аналітико-синтетичний метод навчання грамоти, розроблений К. Д. Ушинським. Цінність методу, основні прийоми аналізу та синтезу. Удосконалення методу послідовниками К. Д. Ушинського. Характеристика сучасного звукового аналітико-синтетичного методу навчання грамоти. Основні періоди та етапи навчання грамоти за звуковим аналітико-синтетичним методом.

Основні поняття: методи навчання грамоти, структури уроків читання і письма, читання і письмо як види мовленнєвої діяльності першокласників.

Рекомендовані джерела

Основна (базова) : 1, 2, 3.

Додаткова: 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10.

Тема 2. Уроки розвитку мовлення.

Програмні вимоги до уроків розвитку мовлення. Навчально-методичний комплект. Вимоги, типи уроків, опрацювання зошитів для розвитку мовлення. Методика організації та проведення уроків, спрямованих на розвиток монологічного та діалогічного мовлення дітей. Характеристика словника молодшого школяра.

Основні поняття: уроки розвитку мовлення, навчально-методичний комплект зошитів для розвитку мовлення.

Рекомендовані джерела

Основна (базова) : 1, 2, 3.

Додаткова: 6, 7, 8.

Тема 3. Зв'язне мовлення. Перекази. Твори. Есе.

Загальне поняття про зв'язне мовлення. Види переказів і методика роботи над ними. Твір – складова система розвитку мовлення. Класифікація творів. Методика роботи над побудовою твору. Методика підготовки учнів до написання твору. Методика аналізу учнівських творів. Есе та методика його написання. Мовні помилки та шляхи їхнього подолання.

Основні поняття: зв'язне мовлення, перекази, усні і письмові твори, есе, типові помилки.

Змістовий модуль 3.

МЕТОДИКА ВИВЧЕННЯ ЛЕКСИКОЛОГІЇ, ФОНЕТИКО-ГРАФІЧНОГО МАТЕРІАЛУ

Тема 1. Методика роботи над лексикою.

Лінгводидактична основи формування україномовної особистості молодшого школяра. Джерела збагачення словникового запасу учнів. Система роботи над синонімами, антонімами, омонімами, багатозначними словами. Види вправ для усвідомлення та методика їхнього проведення. Методика підготовки учнів до усвідомлення походження різних груп лексики. Види етимологічних вправ, їхнє значення, дидактичне спрямування, методика проведення.

Основні поняття: основні принципи опрацювання лексичних тем, види вправ із лексики.

Рекомендовані джерела

Основна (базова) : 1, 3.

Додаткова: 1, 6, 7, 8.

Тема 2. Вивчення голосних і приголосних звуків.

Вивчення елементів фонетики у тісному взаємозв'язку з орфоепією та графікою. Обсяг знань з фонетики та графіки для першокласників у період навчання грамоти. Методика повторення, поглиблення, узагальнення й систематизації фонетичних знань, набутих учням в період навчання грамоти. Методика ознайомлення з українським алфавітом, засвоєння алфавітних назв букв, прийоми вивчення алфавіту напам'ять.

Основні поняття: методика ознайомлення з особливостями голосних і приголосних звуків.

Основна (базова) : 1, 3.

Додаткова: 1, 6, 7, 8.

Змістовий модуль 4.

МЕТОДИКА ВИВЧЕННЯ ЧАСТИН МОВИ ТА ЕЛЕМЕНТІВ СИНТАКСИСУ

Тема 1. Методика вивчення частин мови.

Методика вивчення частин мови. Формування уявлень про частини мови на основі встановлення їхньої семантики, граматичних ознак і синтаксичної ролі. Методика опрацювання граматичних понять роду, числа, відмінка, особи, часу. Система вивчення іменника. Система вивчення прикметника. Система вивчення дієслова. Система вивчення займенника. Система вивчення прислівника. Система вивчення числівника. Методика повного й часткового морфологічного розбору. Методика ознайомлення зі службовими словами.

Основні поняття: грамати́ка: морфоло́гія, частини мови: і́менник, прикме́тник, дієсло́во, займе́нник, прислі́вник, числі́вник, сполучни́к, службові слова.

Рекомендовані джерела

Основна (базова) : 1, 2.

Додаткова: 1, 6, 8.

Тема 2. Методика вивчення речення. Пунктуація

Значення знань із синтаксису в початкових класах. Речення як основна мовленнєва одиниця, складова зв'язного тексту. Вивчення типів речень за метою висловлювання та інтонацією. Робота над засвоєнням поняття «основа речення», «головні члени речення». Робота над засвоєнням синтаксичного зв'язку між членами речення. Види вправ із синтаксису і пунктуації.

Основні поняття: методика роботи над елементами синтаксису, основа речення, головні члени речення, робота над вивченням пунктуації.

Основна (базова) : 1, 3.

Додаткова: 1, 6, 7, 8.

Змістовий модуль 5.

МЕТОДИКА ВИВЧЕННЯ ОРФОГРАФІЇ ТА БУДОВИ СЛОВА

Тема 1. Методика вивчення орфографії.

Соціальне значення оволодіння орфографією рідної мови. З історії розвитку методики навчання орфографії. Аналіз лінгвістичної природи орфограм. Опора методики навчання орфографії на принцип українського правопису. Дидактичні умови успішного засвоєння орфографії. Система орфографічних вправ.

Основні поняття: орфогра́ма, види орфогра́м, орфогра́фічна грамотність, правила правопису.

Рекомендовані джерела

Основна (базова) : 1, 2.

Додаткова: 1, 7, 8.

Тема 2. Методика вивчення морфемної будови слова.

Значення і завдання роботи над морфемною будовою слова. Методика розкриття понять: споріднені слова, основа слова, закінчення, корінь, префікс, суфікс, спільнокореневі слова. Методика морфемного розбору слів, зв'язок із звуко-буквеним, орфографічним і словотворчим аналізом.

Основні поняття: методика вивчення морфемної будови, прийоми виділення в слові значущих частин.

Рекомендовані джерела

Основна (базова) : 1, 3.

Додаткова: 1, 6, 7.

Змістовий модуль 6.

МЕТОДИКА РОБОТИ НАД ТЕКСТОМ

Тема 1. Робота над текстом у 1 – 4 класі.

Методика роботи над текстом у 1 – 2 класі. Методика роботи над текстом у 3 – 4 класі. Методика формування в учнів уявлення про текст, його тему, основну думку, будову тексту, засоби зв'язку речень у тексті. Залежність вибору мовних засобів від ситуації, мети висловлювання, основної думки тексту. Прийоми ознайомлення учнів з типами текстів: розповідь, опис, міркування.

Основні поняття: текст, розповідь, опис, міркування.

Рекомендовані джерела

Основна (базова) : 1, 2.

Додаткова: 1, 2, 4, 5, 6, 7, 10.

Тема 2. Навчальні диктанти як важливий засіб формування в учнів орфографічного грамотного письма.

Навчальні диктанти як важливий засіб формування в учнів орфографічного грамотного письма. Основні типи орфографічних помилок учнів на різних етапах навчання. Причини помилок, способи їхнього попередження.

Основні поняття: диктанти та їх види, методика проведення, аналіз помилок.

Рекомендовані джерела

Основна (базова) : 1, 2.

Додаткова : 7, 8

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів за модуль I – VI (підготовка фахового молодшого бакалавра)

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
1. Відвідування лекцій	1	3	3	3	3	4	4	3	3
2. Відвідування практичних занять	1	3	3	3	3	2	2	3	3
3. Відвідування семінарських занять	1	1	1	1	1	1	1	1	1
3. Робота на практичному занятті	10	2	20	2	20	1	10	2	20
4. Робота на семінарському занятті	10	1	10	1	10	1	10	1	10
5. Виконання завдань для самостійної роботи	5	2	10	2	10	2	10	2	10
6. Виконання модульної контрольної роботи	25	1	25	1	25	1	25	1	25
Разом			72		72		62		72
Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 5		Модуль 6					
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів				
1. Відвідування лекцій	1	4	4	4	4				
2. Відвідування практичних занять	1	3	3	3	3				
3. Відвідування семінарських занять	1	1	1	1	1				
3. Робота на практичному занятті	10	2	20	2	20				
4. Робота на семінарському занятті	10	1	10	1	10				
5. Виконання завдань для самостійної роботи	5	2	10	2	10				
6. Виконання модульної контрольної роботи	25	1	25	1	25				
Разом			73		73				
Максимальна кількість балів				424					
Розрахунок коефіцієнта				7,06					

Студент допускається до іспиту за умови, якщо виконав навчальний план і набрав мінімальну кількість балів – 35.

6.3. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

Змістовий модуль 1.

Тема 1. Методика навчання української мови як педагогічна наука

Ознайомитися та занотувати тезами Державний стандарт початкової освіти від 21.02.2018 р. (ключові компетентності, мовно-літературна освітня галузь, мета мовно-літературної освітньої галузі, вимоги до обов'язкових результатів навчання здобувачів освіти).

Тема 2. Методика проведення уроків української мови

Зареєструватися та виконати дистанційно 1 модуль онлайн-курсу EdEra «Онлайн-курс для вчителів початкової школи».

Змістовий модуль 2.

Тема 1. Методика навчання грамоти

Розробити вправи ігрового характеру на звуковий аналіз і звуковий синтез. Побудувати звукові моделі 10 слів.

Виконати дистанційно 2 модуль онлайн-курсу EdEra «Організація класу».

Тема 2. Методика розвитку мовлення

Проаналізуйте вимоги мовленнєвої лінії програми в контексті розвитку мовлення молодших школярів.

Тема 3. Зв'язне мовлення. Твори. Есе

Опрацювати навчально-методичний матеріал зошитів для розвитку мовлення 1 – 4 класів (авторів до чинних підручників НУШ).

Виконати дистанційно 3 модуль онлайн-курсу EdEra «Інтегроване навчання»

Змістовий модуль 3.

Тема 1. Методика роботи над лексикою

Підібрати різні групи лексики та проілюструвати їх, розробивши вправи за допомогою програми LearningApps.org.

Тема 2. Вивчення голосних і приголосних звуків

Проілюструйте на прикладах, розрізну абетку, добираючи різні ілюстрації.

Виконати дистанційно 4 модуль онлайн-курсу EdEra «Методика вкладання в 1 класі. Навчання грамоти».

Змістовий модуль 4.

Тема 1. Методика вивчення частин мови

Побудувати фрагменти уроків на ознайомлення учнів з іменником, прикметником, дієсловом, займенником, прислівником, числівником.

Підібрати лінгвістичні ігри до вивчення частин мови.

Виконати дистанційно 5 модуль онлайн-курсу EdEra «Нейропсихологія».

Тема 2. Методика вивчення речення

Розробити види вправ з реченнями. Проаналізувати типові помилки в будові речень, шляхи запобігання їх.

Виконати дистанційно 6 модуль онлайн-курсу EdEra «Інклюзивна освіта».

Змістовий модуль 5.

Тема 1. Орфографія як предмет вивчення

Розробіть орфографічні тренажери для (2 – 4 класів).

Тема 2. Методика вивчення морфемної будови слова

Охарактеризуйте систему вивчення морфемної будови слова в початковій школі, проілюструйте їх прикладами.

Змістовий модуль 6.

Тема 1. Робота над текстом у 1 – 4 класах.

Виконати дистанційно 3 модуль онлайн-курсу EdEra «Практика та інструменти оцінювання».

Тема 2. Навчальні диктанти

Підберіть тексти для різних видів диктантів.

6.4. КОНТРОЛЬ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ЗА ВИДАМИ ДІЯЛЬНОСТІ

Критерії оцінювання виконання практичних робіт та відповіді на семінарському занятті

Критерії оцінювання за 10 бальною шкалою

Кількість балів	Значення оцінки (характеристика відповіді)
10	Відмінний рівень виконання завдань/відповідь повна, вичерпна й достатньо обґрунтована з, можливими, незначними недоліками
9	Достатньо високий рівень виконання завдань/відповідь без суттєвих (грубих) помилок, але не містить повних обґрунтувань
8	В цілому добрий рівень виконання завдань/відповідь містить незначну кількість несуттєвих помилок
7	Посередній рівень виконання завдань/відповідь містить значну кількість недоліків та/або незначну кількість помилок
5-6	Мінімально допустимий рівень виконання завдань, містить недоліки та помилки/відповідь неповна, що характеризується—недостатньою обґрунтованістю, фрагментарністю, наявністю недоліків та помилок
3-4	Незадовільний рівень виконання завдань/відповіді, що виявляється у формальному запам'ятанні деяких понять і фактів, без належного їх розуміння, нездатності застосувати такі знання при вирішенні завдань
1-2	Незадовільний рівень виконання завдань/відповіді, що виявляється у неспроможності відтворити означення базових понять, положень, невмінні їх застосувати або виконання завдання/відповідь розпочата чи взагалі відсутня.

Критерії оцінювання виконання самостійних робіт

Критерії оцінювання за 5 бальною шкалою

Кількість балів	Значення оцінки (характеристика відповіді)
5	Відмінний рівень виконання з можливими незначними недоліками
4	В цілому добрий рівень виконання, містить незначну кількість несуттєвих помилок
3	Посередній рівень знань, виконання містить значну кількість недоліків
2	Мінімально допустимий рівень виконання

Критерії оцінювання виконання модульних контрольних робіт

Критерії оцінювання за 25 бальною шкалою

Розробляється викладачем в залежності від фактичного навчального матеріалу та з врахуванням «Критеріїв оцінювання виконання практичних робіт та відповіді на семінарському занятті».

6.5. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Форма проведення: письмова. Екзамен у формі письмового тестування з практичним завданням. Максимальна кількість балів: 40 балів. Критерії оцінювання: тестування — 26 балів: завдання з однією правильною відповіддю — 1 бал (всього 15 балів); завдання на доповнення твердження — 1 бал (всього 3 бали); завдання на встановлення правильної послідовності — 2 бали (всього 6 балів); завдання на встановлення відповідності — 1 бал (всього 2 бали). Практичне завдання (розробка фрагменту уроку) — 14 балів.

6.6. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90 – 100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

6.6. Орієнтований перелік питань для семестрового контролю

1. Методика навчання української мови як наука.
2. Принципи та методи навчання української мови.
3. Дидактичні засоби навчання української мови.
4. Урок як основна форма навчально-виховного процесу з рідної мови.
5. Психологічні та лінгвістичні засади методики навчання грамоти.
6. Короткий огляд історії методів навчання грамоти.
7. Особливості сучасного звукового аналітико-синтетичного методу навчання грамоти.
8. Добукварний період навчання грамоти його специфіка завдання і методика реалізації програмових вимог.

9. Букварний період його структура, зміст і методи роботи з учнями.
10. Особливості післябукварного періоду навчання грамоти.
11. Буквар – перша навчальна книга з навчання грамоти. Аналіз букваря.
12. Лінгвістичні засади формування у молодших школярів понять про мову і мовлення.
13. Лінгводидактичні аспекти навчання мови у початковій школі.
14. Формування мовленнєвої компетентності в учнів початкової школи.
15. Культура мовлення та етики мовного спілкування молодшого школяра.
16. Особливості вивчення голосних і приголосних звуків, специфіка формування в учнів поняття про голосні звуки і способи їх позначення буквами.
17. Особливості вивчення приголосних звуків (тверді та м'які, способи їх позначення на письмі; дзвінки та глухі приголосні).
18. Звуковий та звуко-буквений аналізи як найефективніші прийоми навчання грамотного письма.
19. Завдання вивчення лексикології в початковій школі.
20. Наукові засади методики навчання елементів лексикології.
21. Види вправ із лексики.
22. Методика роботи з багатозначними словами, переносним значенням слів.
23. Методика роботи над синонімами, антонімами, явищами омонімії.
24. Методика роботи з фразеологізмами у навчанні рідної мови.
25. Словникова робота в початковій школі.
26. Методика роботи з діалектною лексикою.
27. Завдання та етапи вивчення морфемної будови слова.
28. Пропедевтика словотворчої роботи в 1 - 2 класах.
29. Особливості засвоєння молодшими школярами понять із галузі морфеміки і словотвору.
30. Методика вивчення частин мови. Методика вивчення іменника.
31. Методика вивчення прикметника.
32. Методика вивчення займенника.
33. Методика вивчення дієслова.
34. Методика вивчення прислівника, числівника.
35. Методика ознайомлення зі службовими словами.
36. Орфографія як предмет вивчення: лінгвістична природа написань.
37. Психологічні основи методики навчання орфографії.
38. Види орфографічних вправ та методика їх проведення.
39. Початкові уявлення про речення і його будову.
40. Робота над засвоєнням понять «основа речення», «головні члени речення», над встановленням синтаксичного зв'язку між членами речення.
41. Особливості вивчення однорідних членів речення.
42. Ознайомлення зі складним реченням у початковій школі.
43. Види вправ із синтаксису і пунктуації.
44. Формування уявлень про текст в учнів початкової школи.
45. Методика роботи над текстом у 1 – 2 класах.
46. Методика роботи над текстом у 3 – 4 класах.
47. Види переказів і методика роботи над ними.
48. Методика роботи над усним і письмовим твором.

7. Навчально-методична карта дисципліни «Українська мова з методикою навчання»

2 курс 4 семестр

Разом: 120 год., лекції – 26 год., семінарські заняття – 8 год., практичні заняття – 22 год., самостійна робота – 56 год., модульний контроль – 8 год.

Тижні	Теми лекційних занять	Теми практичних занять	Теми семінарських занять	МКР
Модуль 1. МЕТОДИКА НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ПЕДАГОГІЧНА НАУКА				
1 - 2	Методика української мови як дисципліна	Особливості уроків засвоєння знань		
	Державний стандарт початкової освіти			
3 - 4	Методика проведення уроків української мови	Нестандартні форми організації навчального процесу	Типологія уроків української мови в початковій школі	
		Спостереження нестандартного уроку		
5				МКР
Модуль 2. МЕТОДИКА НАВЧАННЯ ГРАМОТИ ТА РОЗВИТКУ МОВЛЕННЯ				
6 - 7	Методика навчання грамоти	Аналіз Букваря		
		Спостереження уроків навчання грамоти		
8	Уроки розвитку мовлення та методи розвитку мовлення	Особливості уроків розвитку мовлення		
9	Зв'язне висловлювання. Види переказів. Есе		Інноваційні форми проведення уроків розвитку мовлення	
10				МКР
Модуль 3. МЕТОДИКА ВИВЧЕННЯ ЛЕКСИКИ, ФОНЕТИКО-ГРАФІЧНОГО МАТЕРІАЛУ				
11 - 12	Методика роботи над лексикою	Організація вивчення лексикології	Методика вивчення елементів лексикології	
	Види вправ із лексики. Методика лексичного розбору			
13	Вивчення голосних і приголосних звуків	Проведення звукових і звуко-буквених аналізів		
	Склад. Наголос. Методика звуко-буквеного аналізу			
14				МКР
Модуль 4. МЕТОДИКА ВИВЧЕННЯ МОРФОЛОГІЇ ТА ЕЛЕМЕНТІВ СИНТАКСИСУ				
15	Методика вивчення частин мови	Аналіз вправ з морфології	Інноваційні технології вивчення морфології	
16 - 17	Методика поетапного засвоєння синтаксичних понять	Вивчення елементів синтаксису		
	Методика проведення синтаксичного аналізу	Проведення уроків з використанням різних видів вправ		
18				МКР

7. Навчально-методична карта дисципліни «Українська мова з методикою навчання»

Разом: 60 год., лекції – 12 год., семінарські заняття – 4 год., практичні заняття – 10 год., модульний контроль – 4 год., підготовка і складання підсумкового контролю – 30 год.

Тижні	Теми лекційних занять	Теми практичних занять	Теми семінарських занять	МКР
Модуль 5. МЕТОДИКА ВИВЧЕННЯ ОРФОГРАФІЇ ТА БУДОВИ СЛОВА				
1 - 4	Методика вивчення орфографії	Організація вивчення орфографії		
	Методика опрацювання орфографічного правила	Спостереження уроків вивчення орфографії		
5 - 6	Методика вивчення морфемної будови	Робота над значущими частинами слова	Методика вивчення словотвору	
	Типи вправ, морфемний розбір			
7				МКР
Модуль 6. МЕТОДИКА РОБОТИ НАД ТЕКСТОМ				
8	Робота над текстом у 1 – 4 класі	Програмні вимоги до текстів		
9 - 10	Навчальні диктанти	Проведення уроків з різними видами диктантів	Діагностичні роботи з української мови	
11				МКР
12 - 14	Підготовка і складання підсумкового контролю			

8. Рекомендована література

Основна (базова) :

1. Котик Т. М. Методика навчання української мови в початковій школі : Навчально-методичний посібник для студентів дистанційної форми навчання спеціальності «Початкова освіта» / Тетяна Миколаївна Котик. Івано-Франківськ, 2015. 295 с. <http://194.44.152.155/elib/local/3252.pdf>

2. Типові освітні програми. 1 – 2 класи. Нова українська школа + Закон України "Про Освіту" + Державний стандарт початкової освіти / О. Я. Савченко, Р. Б. Шияна. К.: Видавничий дім «Освіта», 2018. 240 с.

3. Типові освітні програми. 3 – 4 класи. Нова українська школа / О. Я. Савченко, Р. Б. Шияна. К. : Видавничий дім «Освіта», 2021. 240 с

ДОПОМІЖНА

1. Антонюк Н. А. Мовний аналіз у початкових класах : Метод. посібник / Н. А. Антонюк, Г.В. Підлужна. К. ТОВ ВПЦ Літопис-XX, 2013. 36 с.

2. Вашуленко М. С. Буквар : підруч. для 1 кл. загальноосвіт. навч. закл. (у 2-х частинах) Ч. 1. / М. С. Вашуленко, О. В. Вашуленко. К. Видавничий дім «Освіта», 2018. 112 с.

3. Вашуленко М. С. Буквар : підруч. для 1 кл. загальноосвіт. навч. закл. (у 2-х частинах) Ч. 2. / М. С. Вашуленко, О. В. Вашуленко. К. Видавничий дім «Освіта», 2018. 112 с.

4. Захарійчук М. Д. Українська мова. Буквар: У 2-х частинах : Частина 1. підруч. для 1 кл. закл. загальн. середн. освіти / М. Д. Захарійчук. К. Грамота, 2018. 112 с.

5. Захарійчук М. Д. Українська мова. Буквар: У 2-х частинах : Частина 2. підруч. для 1 кл. закл. загальн. середн. освіти / М. Д. Захарійчук. К. Грамота, 2018. 112 с.

6. Коваль Г. П. Методика викладання української мови: навчальний посібник для студентів педінститутів, гуманітарних університетів, педагогічних коледжів спеціальності «Педагогіка і методика початкового навчання» / Г. П. Коваль, Н. І. Деркач, М. М. Наумчук. Тернопіль : Астон, 2008. 288 с.

7. Нова українська школа: поради для вчителя / Під заг. ред. Н. М. Бібік. К. ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. 206 с.

8. Методика навчання української мови в початковій школі : навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів / За наук. ред. М. С. Вашуленка. К. Літера ЛТД, 2010. 364 с.

9. Понамарьова К. І. Українська мова. Буквар : Підручник для 1 класу ЗЗСО (у 2 частинах) : Ч. 1. // К. І. Понамарьова. К. УОВЦ «Оріон», 2018. 112 с.

10. Понамарьова К. І. Українська мова. Буквар : Підручник для 1 класу ЗЗСО (у 2 частинах) : Ч. 2. // К. І. Понамарьова. К. УОВЦ «Оріон», 2018. 112 с.

Інформаційні ресурси

1. <http://nus.org.ua/news/uryad-opublikuvav-novyj-derzhstandart-pochatkovoyi-osvity-dokument/> - Державний стандарт початкової освіти

2. <http://nus.org.ua/news/opublikuvaly-typovi-osvitni-programy-dlya-1-2-klasiv-nush-dokumenty/> - Типові освітні програми для 1 – 2 класів НУШ

3. <https://pidruchnyk.com.ua/> - електронні підручники 1 – 4 клас